

Från Big Bang till jordbävning och miljöförstöring

En kommunikativ föreställning, som når nya publikgrupper, eller ett alltför bombastiskt spektakulärt effektsökeri? Föreställningen *Broken* av brittiska Motionhouse skapade ett sådant publiktryck på scenen Baltoppen i köpenhamnsförorten Ballerup att de fick lägga in en extraföreställning.

Broken gestaltar gruvolyckor och miljöhot i halsbrytande och spektakulära scenografier med snabba och akrobatiska rörelser. Dansarna kastar sig ut i en olycksbådande och ständigt föränderlig film scenografi. Det är nämligen inget vanligt tredimensionellt spelrum, dansarna bryter fram genom en lodrät filmduk där det hela tiden virvlar fram nya bilder som i ett mångfacetterat trolleri. Det är dansare som agerar, men kanske i en helt egen scenkonstnärlig genre.

Av Ann-Marie Wrangé
Foto Katja Ogrin

Dansarna glider ut och in via slitsar i filmduken i det datoranimerade snabbt föränderliga landskapet.

MOTIONHOUSE var med och agerade under OS-invi- gningen i London 2012. De gör både enstaka jättelika rörelseinstallationer och mindre turnerande föreställningar.

Med sina häpnadsväckande performers, dansare på gränsen till akrobater och stuntmän, väckte Motionhouse stor sensation med verket *Broken* på det lokala kulturhuset Baltoppen i förorten Ballerup, 20 minuter med S-tåg i nordvästlig riktning från centrala Köpenhamn.

Motionhouses dansare rörde sig i en dramatisk dataspelsliknande film scenografi. Ena stunden undgick de knappt att krossas av framrusande stenbumlingar eller rämmande hus i en jordbävning och i nästa försvann de ner i jordens dunkel för att växa upp igen som trån.

Det var alltså riktiga människor av kött och blod som dök upp ur den melodramatiska bakgrundsfilmerna med snabbt växande och knakande trädrötter eller rasande stenbumlingar. Bara i den mullrande skildringen av universums födelse, *Big Bang* – ett färgsprakande psykedeliskt fantasteri med flimrande färger och urtidsmuller – får filmen spela huvudrollen. I de övriga 70 minuter som föreställningen pågår höll de sex dansarna spänningen uppe med allt från pas de deuxer i gruvgångar till kast mellan väningsplan i ett jordbävningssdrabbat hus. Publikerna på Baltoppen blev fullständigt trollbunden och de sex dansarna fick långa och stående applåder och en ovanligt stor del av publiken stannade även kvar på eftersnacket.

Det var vd:n för Motionhouse, Louise Richards, som berättade om det annorlunda konceptet. Hon har tillsammans med den konstnär-

lige ledaren Kevin Finnan varit med ända sedan starten 1988.

– Vi har alltid velat göra föreställningar som når ut och berör människor emotionellt. Våra verk handlar om vad det innebär att vara människa och de relationer vi har i den värld vi i vår egen tid lever i. Vi har exempelvis gjort verk om terrorism och vår skräck för detta, men *Broken* utgör andra delen i en trilogi som handlar om naturen och hur den påverkar våra liv. Den första delen, *Scattered*, fokuserar på vårt förhållande till vatten. Vi tänker på vatten som något som kommer ur kranen och tycker det är självklart. Vi ville förmedla budskapet om hur beroende vi är av vatten och vilken fantastisk vätska det är. *Broken* handlar om jorden, att den inte bara består av den mark vi går och står på, men också den fantastiska jord som vi verkligen är en del av. När vi började utforma föreställningen, var det samtidigt som de chilenska gruvarbetarna hade blivit instängda i ett schakt. Det var en nyhet som spreds över hela världen och bilderna visade fruar och barn ute i solen, medan männen var fångade i mörkret nedanför. En liknande katastrof inträffade på Nya Zeeland där gruvarbetarna sorgligt nog inte kunde räddas. Dessa historier påverkade starkt utformningen av showen, men också idén om jordens väldighet och vilka små varelser vi egentligen är.

– Det var många som ville yttra sig när vi som vanligt mötte publiken i Baltoppens foajé-servering efter föreställningen. En man avslöjade att han hade blivit så fascinerad att han hade sett föreställningen fem gånger, och han säger att det faktum att föreställningen inte innehåll-

er några ord gör att han upplevt den annorlunda varje gång.

Frågorna till dansarna handlade bland annat om den svåra men ovanliga dynamiska tekniken, och de berättar om hur de kastar sig fram genom slitsar i filmduken. I vissa delar av koreografin handlar det till och med om att gripa tag i en stropp som hänger på andra sidan, som de inte kan se när de tar sats och hoppar ut. Det finns markeringar på insidan av filmduken som exakt visar vilken skåra i duken de ska hoppa igenom:

– Så länge du hoppar i rätt riktning kan du inte missa den, förklarade en av dansarna. Det är lätt att tro att dansarna också är gymnaster, men det framkom att de bland annat har haft hjälp av gymnaster vid repetitionerna.

Louise Richards berättade att den konstnär- lige ledaren Kevin Finnan till att börja med föreställde sig showen i bilder, och att han inför *Broken* visste att han ville göra en *Big Bang* (en *Big Bang* som faktiskt påminner om det flimrande färgspelet i filmen *Koyaanisqatsi*) samt interiörer i en gruva och en jordbävning, men han visste inte hur det skulle gå till.

– Vi arbetar med samma scenograf som vi har haft sedan starten för 27 år sedan, Simon Dormon, som började fundera över strukturen på scenen och hur scenografin kunde bidra till att skapa bilder av dessa världar.

– Filmarna och scenografin gick sedan ut och in i studion under sex månader före premiären och det verkliga samarbetet började när filmarna kom med filmklipp som de både visade för dansarna och kompositören, som samtidigt

Martina Bussi vaktar elden i grottan och Daniel Connor sträcker sig efter henne.

började komponera efter dem. Vår arbetsprocess är en smältdegel där alla samarbetar, berättar Louise Richards.

Någon i publiken frågade om den tredje delen i trilogin ska handla om eld eller luft, men nej det blir ett verk om energi, berättade Louise Richards:

– Det handlar om solenergi, mänsklig energi, att vi är en del av den värld vi lever i som är ett energisystem, sade hon. Det är många i publiken som menar att de aldrig har sett en så intensiv show, frågan är hur de tränar ihop sig till en så enormt symbiotisk dynamisk stil?

Den dansare som har funnits med längst i gruppen, hela 13 år, heter Junior Cunningham och han är även repetitör. Han berättade att alla känner varandra och arbetar tätt och nära och utbyter idéer, så att alla på så sätt blir en del av helheten: – Vi tränar mycket, för att undvika

missstag, det är klart att det förekommer skador, men vi försöker minimera det genom att arbeta hårt och repetera mycket. Tyvärr händer det att dansare lämnar kompaniet, men vi lär oss mycket av varandra, vi har olika specialiteter, olika kvaliteter som formar en mix och vi fortsätter att bygga på det och utvecklas inför nästa show, förklarade han.

Det kan verka som om de ämnen som Motionhouse skapar om människan i vår miljö är ganska politiskt korrekta och att man slår in öppna dörrar, men bilderna på scenen är inte entydiga, även om könsroller och pas de deuxer är väldigt typiskt manligt-kvinnliga är ändå kvinnorna mycket starka och rörliga. De visar att de också stundtals kan lyfta männen, även om männen oftast är ankare.

På tåget tillbaka till Köpenhamn berättar en kvinna som också såg föreställningen att hon först trodde att den handlar om relationer och manligt/kvinnligt. Ja, varför skulle inte en jordbävning kunna symbolisera det?

www.motionhouse.co.uk

Baltoppen har mycket spännande dans, musik och teater, baltoppenlive.dk

Danstidningens recensent om *Broken*: danstidningen.se/2015/04/26/resa-in-i-jordens-inre/

Hitta till Baltoppen: S-tåg C eller H från Köpenhamns Hovedbangård, riktning Frederikssund till Ballerup. Alternativt ta Metron till Vanløse, byt där till S-tåg. OBS, biljetten över sundet räcker bara inom innersta zonen, köp biljett till Ballerup. Baltoppen ligger en kort promenad från stationen, det finns tydliga skyltar som visar i vilken riktning man ska gå.

Akrobatisk balans i ett pas de deux mellan dansarna Rebecca Williams och Junior Cunningham.

Det eviga kretsloppet om hur vi blir till nytt liv gestaltas via växande träd projicerade på dansare som hänger upp och ner i tvärsålar som sticker ut ur filmduken.